

Abstrakt

Oční skvrny jsou nápadným prvkem ve zbarvení mnoha živočichů. Jedná se o skvrny cirkulárního tvaru, které svým vnějším vzhledem subjektivně připomínají oči obratlovců. U bezobratlých živočichů se s nimi setkáme u hmyzu, korýšů a měkkýšů, přičemž nejrozšířenější jsou u motýlů. Z obratlovců jsou nejčastějšími nositeli očních skvrn ryby. V rámci obojživelníků se s nimi setkáme u žab, nicméně jejich výskyt nebyl dosud detailně zmapován. U plazů a ptáků se oční skvrny vyskytují spíše výjimečně a ve zbarvení savců nalezneme pouze vzdáleně podobné obrazce. Stávající výzkum funkce očních skvrn více či méně hodnověrně dokládá, že hrají důležitou roli v obraně před predátory či při komunikaci v rámci vnitrodruhových interakcí. Anti-predační funkci mohou oční skvrny plnit dvojím způsobem. Dle hypotézy zastrašování slouží oční skvrny k zabránění útoku predátora. Zatím však není zcela jasné, zda skvrny predátory děsí z důvodu podobnosti s očima pro útočníka nebezpečných živočichů, či zda se predátoři skvrnám vyhýbají z důvodu jejich nápadnosti a kontrastu s okolím. Dle hypotézy deflekce oční skvrny predátory naopak atrahují, avšak útok směřují mimo životně důležité části těla kořisti. Oční skvrny vedle toho mohou sloužit také v řadě vnitrodruhových interakcí, a to především v sexuální komunikaci a při agonistických soubojích.

Klíčová slova: oční skvrny, zbarvení živočichů, mimikry, hypotéza zastrašování, hypotéza deflekce, anti-predační strategie